

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Varautuminen sote- lainsäädännössä

STM:n valmiusseminaari
24.5.2018, Tuusula

Valmiuslaki

Varautumisvelvollisuus

- Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee **valmiussuunnitelmin ja** poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan **etukäteisvalmisteluin** sekä muilla toimenpiteillä varmistaa **tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen** myös poikkeusoloissa.
- **Varatumisen johtaminen, valvonta ja yhteensovittaminen**
- Varautumista johtaa ja valvoo **valtioneuvosto** sekä **kukin ministeriö toimialallaan**. Kukin ministeriö yhteensovittaa varautumista omalla toimialallaan. Varautumisen yhteensovittamisesta valtioneuvostossa säädetään erikseen.

Valmiuslaki

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden toiminta (86§)

STM tai AVI voi velvoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön:

- laajentamaan tai muuttamaan toimintaansa;
- siirtämään toimintansa kokonaan tai osaksi oman toimialueensa tai sijaintipaikkansa ulkopuolelle taikka järjestämään toimintaa myös toimialueensa ulkopuolella;
- sijoittamaan hoidon tai huollon tarpeessa olevia henkilöitä toimintayksikköönsä siitä riippumatta, mitä asiasta on säädetty, määrätty tai sovittu;
- luovuttamaan toimintayksikön tai osan siitä valtion viranomaisten käyttöön

Valmiuslaki

Muu terveydenhuollon ohjaaminen (87§)

- STM voi velvoittaa lääketehtaan, lääketukkukaupan, apteekkiliikkeen harjoittamiseen oikeutetun sekä sellaisen yhteisön ja yksityisen elinkeinonharjoittajan, joka toimittaa terveydenhuollossa käytettäviä tavaroita tai palveluja taikka muuten toimii terveydenhuollon alalla:
- laajentamaan tai muuttamaan toimintaansa;
- siirtämään toimintansa kokonaan tai osaksi oman toimialueensa tai sijaintipaikkansa ulkopuolelle taikka järjestämään toimintaa myös toimialueensa ulkopuolella.

Valmiuslaki

Sosiaali- ja terveystalvet sekä terveydensuojelu (88§)

Valtioneuvoston asetuksella säätää, että kunta voi luopua:

- terveydenhuoltolain hoitotakuuajkojen noudattamisesta, jos se on välttämätöntä kiireellisen hoidon järjestämiseksi ja jos määräajan ylittäminen ei vaaranna potilaan terveyttä;
- sosiaalihoitolaissa tarkoitetuista palvelutarpeen arvioinneista;
- lasten päivähoidon järjestämisvastuusta;
- terveydensuojelulain mukaisen ilmoituksenvaraiseen toimintaan liittyvien ilmoitusten käsittelystä ja päätöksenteosta sekä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseen liittyvistä tehtävistä.

MAAKUNTAUUDISTUS SUJUVOITTA JULKISTA HALLINTOA

STM 28/09/2017

Julkinen hallinto tänään

190 Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiota	22 Pelastuslaitosta
62 Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-aluetta	18 Maakuntien liittoa
56 Maaseutu-hallintoa	15 TE-toimistoa
44 Lomitus, kunnallista paikallisyksikköä	15 ELY-keskusta

6 Aluehallinto-
virastoa

KUNNAT

VALTIO

Julkinen hallinto 2020

18
MAA-
KUNTAA

LUOVA
Valtion lupa- ja
valvontavirasto

KUNNAT

VALTIO

Maakuntalaki (HE 15/2017)

6 § Maakunnan tehtävät

- 1) sosiaali- ja terveydenhuolto;
- 2) hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön asiantuntijatuki kunnille;
- 3) alueellinen alkoholihallinto;
- 4) pelastustoimi;
- 5) terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut;
- ...
- 22) maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen;**
- ...

Maakuntalaki (HE 15/2017)

141 § *Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin*

- Maakunnan on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Maakuntalaki (HE 15/2017)

142 § Alueellisen varautumisen yhteensovittaminen

Maakunnan on huolehdittava alueella toimivien viranomaisten, kuntien, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteiseen varautumiseen liittyvistä tehtävistä:

- 1) alueellisesti merkittävien riskien poikkihallinnollisen arviointityön järjestäminen;
 - 2) turvallisuuteen vaikuttavien toimintaympäristön muutosten poikkihallinnollisen seuranta- ja arviointityön järjestäminen;
 - 3) varautumisen suunnittelussa tarpeellisen yhteistoiminnan järjestäminen;
 - 4) maakunnan alueen valmius- ja häiriötilanneharjoitusten järjestäminen.
- Maakunnan on ylläpidettävä yhteistyössä 1 momentissa mainittujen tahojen kanssa yhteensovittamisessa tarvittavia yhteistyörakenteita.
 - Huoltovarmuuden turvaamisesta säädetään erikseen.

SOTE-Järjestämislaki (HE 15/2017)

52 § *Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin*

- Maakunnan on **varauduttava valmiussuunnitelmin** sekä muilla toimenpiteillä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimenpiteitä edellyttäviin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.
- Varautumisessa on varmistettava palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös silloin, kun palveluja toteutetaan hankkimalla niitä yksityisiltä palvelujen tuottajilta.
- Valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen **rahoittamalla** sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista. Toimintaa varten sosiaali- ja terveysministeriö voi **nimetä ja valtuuttaa valtakunnallisia toimijoita**.
- Häiriötilanteisiin varautumisesta voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Järjestämislaki (HE 15/2017)

53 § *Toimivalta häiriötilanteissa*

- Kahta tai useampaa maakuntaa koskevassa häiriötilanteessa **sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhden maakunnan johtamaan ja koordinoimaan** tilannetta sosiaali- ja terveydenhuollossa. E erityisen merkittävässä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.
- Maakunnan on ilmoitettava sosiaali- ja terveydenhuoltoon vaikuttavista häiriötilanteista, suuronnettomuuksista ja niiden uhkista sosiaali- ja terveysministeriölle ja sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaiselle.

L sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajista HE 52/2017

13 § Rekisteröintiä varten annettavat tiedot:

...10) suunnitelma valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmien laatimisesta kriisi- ja häiriötilanteiden varalta;

Valinnanvapauslaki (HE 16/2018) 55 - 56 §

Suoran valinnan palveluntuottajan, asiakassetelillä tai henkilö-kohtaisen budjetin kautta palveluja tuottavan palveluntuottajan on

valmiussuunnitelmin sekä muilla toimenpiteillään

varauduttava sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteitä edellyttäviin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin maakunnan 42 §:n mukaisesti asettamien ehtojen mukaisesti sekä

osallistuttava järjestämislain 52 §:ssä tarkoitettuihin maakunnan varautumistoimiin.

Velvollisuus ei kuitenkaan koske palveluntuottajia, joita palveluntuottajalain mukainen rekisteröintivelvoite ei koske.

Valinnanvapauslaki (HE 16/2018)

42 § Maakunnan asettamat ehdot palveluntuottajille

- Maakunta voi asettaa suoran valinnan palveluntuottajille sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla annettavan palvelun tuottajille palvelujen laatua, voimavaroja ja saatavuutta, palveluketjuja, palvelujen yhteensovittamista sekä **normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista koskevia** sekä muita palvelujen tuottamiseen liittyviä ehtoja, joilla edistetään väestön terveyttä ja hyvinvointia sekä väestön palvelutarpeita vastaavien riittävien palvelujen yhdenvertaista saatavuutta maakunnassa tai jotka muutoin ovat tarpeen maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseksi.
- Ehtojen on oltava yhdenmukaiset kaikille samanlaisia palveluja tuottaville
- Maakunta voi päättää, että suoran valinnan palveluntuottajille asetettu, ehto koskee vain tietyllä maakunnan alueella toimivia sosiaali- ja terveyskeskuksia tai suunhoidon yksiköitä tai maakunnan määrittelemiä palveluja.

Valmius ja varautumisyhteistyö yhteistyöalueella (luonnos terveydenhuoltolain muuttamiseksi)

- Päivystystoiminnan ja ensihoitopalvelun valmius- ja varautumissuunnittelua ohjataan **yhteistyöalueen ohjausryhmässä**.
- Yo-maakunta perustaa, kaikki yhteistyöalueen maakunnat osallistuvat
- Sosiaali- ja terveydenhuollon **päivystystoiminnan valmiuskeskus** hoitaa operatiivisia tehtäviä.
- Sijoittuu yo-maakunnan liikelaitokseen, mutta kaikki maakunnat muodostavat sen

Kiitos! alueuudistus.fi

SOSAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ • VALTIOVARAINMINISTERIÖ